

Страшко С.В., Кривич І.П., Гусева Г.В., Білик В.Г.

ІНФЕКЦІЙНІ ТА НЕІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ, ЩО НАБУЛИ СОЦІАЛЬНОГО ЗНАЧЕННЯ

Додаток до підручника
з основ медичних знань
для студентів педагогічних
спеціальностей закладів вищої освіти

**Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова**

ІНФЕКЦІЙНІ ТА НЕІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ, ЩО НАБУЛИ СОЦІАЛЬНОГО ЗНАЧЕННЯ

**(додаток до підручника з основ медичних знань для
студентів педагогічних спеціальностей закладів вищої освіти)**

Київ
Видавництво «Алатон»
2019

УДК 574.24 (075)
ББК 51.204.0

Страшко С.В., Кривич І.П., Гусєва Г.М., Білик В.Г. / редакція Семеренко Г.В. **Інфекційні та неінфекційні хвороби, що набули соціального значення** // Додаток до підручника з основ медичних знань для студентів педагогічних спеціальностей закладів вищої освіти. – Київ: Видавництво «Алатон», 2018. – Вид. 2.– 74 с.

Авторський колектив:

С.В. Страшко, І.П. Кривич, Г.М. Гусєва, В.Г. Білик

Редакція:

Г.В. Семеренко

Рецензенти:

М.В. Гриньова, доктор педагогічних наук, професор
П.Д. Плахтій, кандидат біологічних наук, професор

Ухвалено підкомісією «Здоров'я людини*» Науково-методичної комісії галузі знань «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» (протокол №2 від 17 лютого 2011р.)

ISBN 978-966-2663-67-9

© Страшко С.В. Кривич І.П., Гусєва Г.В.,
Білик В.Г. 2018
© Редакція: Семеренко Г.В. 2018
© Видавництво «Алатон», 2018

Вступ

Як підкреслюється у «Програмі дій Міжнародної конференції з народонаселення і розвитку» (Каїр, 1994 р.), однією з найважливіших цілей світової спільноти та окремих держав є забезпечення охорони здоров'я, безпеки життєдіяльності дітей, підлітків та молоді. Тому формування, збереження і зміцнення здоров'я підростаючого покоління має бути одним з пріоритетів політики нашої держави.

Депопуляційні процеси, які почалися в Україні в останній чверті ХХ століття, особливо загострилися в умовах економічної кризи. Показниками демографічної кризи є не тільки негативний приріст населення, а й різке зниження загального рівня здоров'я, середньої тривалості життя, зростання кількості спадкових хвороб, інвалідизація населення, розповсюдження інфекційних хвороб, зокрема туберкульозу і ВІЛ/СНІДу, та хронічних неінфекційних захворювань. Ситуація із станом здоров'я населення значною мірою обумовлена низьким рівнем знань переважної більшості населення щодо закономірностей формування, збереження і зміцнення власного здоров'я, легковажним і нерідко безвідповідальним ставленням до цієї цінності, якою природа нагороджує людину разом із життям.

Згідно з прийнятим у 1998 р. міжнародним документом «Політика досягнення здоров'я для всіх у ХХІ столітті» усі держави – члени Євробюро ВООЗ (Всесвітньої організації охорони здоров'я), у тому числі й Україна, повинні здійснювати політику формування здорового способу життя населення, і особливо молоді, на державному, регіональному й місцевому рівнях за підтримки відповідних міністерств та інших центральних та місцевих органів виконавчої влади. Це неможливо без перегляду сформованих стереотипів поведінки сучасної молоді, переосмислення нею концептуальної моделі здоров'я з урахуванням того, що провідне значення у його збереженні та зміцненні належить такому фактору, як спосіб життя.

Ідея створення у молоді мотивації до здорового способу життя повною мірою реалізувалася в Національній доктрині розвитку освіти України в ХХІ ст., прийнятій у 2001 р. на II з'їзді освітян. У ній визначено **формування здоров'я нації через освіту** як один з пріоритетів державної політики в освітній галузі.

Ейфорія 50-70-х рр. ХХ століття з приводу успішної боротьби з інфекціями та повної ліквідації частини з них виявилася передчасною. Лише одну інфекційну хворобу – натуральну віспу - можна вважати умовно ліквідованою на планеті, оскільки

незважаючи майже на двадцятирічний термін відсутності її офіційної реєстрації, вірус хвороби зберігається в окремих спеціальних лабораторіях, а прошарок неімунізованих людей дуже значний і постійно зростає.

Інфекційні хвороби не збираються поступатися своїми позиціями, а навпаки, перейшли в наступ. В усіх країнах світу, незалежно від економічного розвитку, відзначається їх зростання, реєструються епідемії. В Україні щорічно за медичною допомогою звертаються мільйони людей, реєструється 8-9 млн. випадків інфекційних хвороб. Найбільше впливають на стан здоров'я населення грип і гострі респіраторні інфекції, вірусні гепатити, туберкульоз, ВІЛ/СНІД, інфекції, керовані засобами специфічної профілактики. Причина зростання інфекційної захворюваності в Україні полягає в наступному. На тлі дестабілізації соціально-економічних умов життя населення ускладнюється епідеміологічна ситуація і зростають показники захворюваності на так звані «класичні» інфекції. За останні роки значно зросла захворюваність на венеричні хвороби як серед дорослих, так і серед підлітків. В Україні продовжує розповсюджуватися епідемія ВІЛ. Найбільший рівень захворюваності має молодь від 15 до 29 років. Це негативно впливає на соматичне і репродуктивне здоров'я населення та є причиною народження ВІЛ-інфікованих дітей.

Виникнення інфекційних хвороб багато в чому залежить від організації санітарних, протиепідемічних та оздоровчих заходів. Учитель – основний провідник санітарного та протиепідемічного виховання навчання у школі. Базовий рівень знань з цих питань є обов'язковим елементом його професійної компетентності. Водночас вчитель несе моральну та юридичну відповідальність за збереження життя і здоров'я дітей під час їхнього перебування в навчальному закладі.